Resistirà l'economia espanyola?

Resistirà l'economia espanyola o acabarà entrant en recessió? És la pregunta del moment. Des que utilitzem Google, mai havíem escrit tantes vegades la paraula «recessió» al cercador. La preocupació s'ha disparat a tot el món, inclosa Espanya. En aquest cas, les últimes dades publicades mostren una economia que manté un ritme de creixement dinàmic, en especial si tenim en compte el difícil context en què ens trobem. Però els fronts que s'alcen a l'horitzó han avivat els temors a la possibilitat que la recuperació acabi descarrilant i que ens veiem obligats a revisar l'escenari de previsions per a l'economia espanyola.

Ara com ara, continuen destacant de manera positiva tant el ritme de creació d'ocupació com la qualitat de l'ocupació que es genera. Durant el mes de juny, el nombre de llocs de treball creats va ser superior a l'esperat, amb un augment de més de 75.000 persones en termes desestacionalitzats (gairebé el doble del que es va registrar, de mitjana, en els cinc mesos anteriors), i el nombre de persones ocupades va batre un nou màxim històric. El que veiem a l'horitzó no convida a l'optimisme, però aquesta bona dada no hauria de passar desapercebuda. És cert que el gros de l'ocupació es va generar al sector serveis, sobretot gràcies a la bona marxa de la temporada turística, però la resta de sectors mantenen un nivell d'ocupació superior al previ a la pandèmia. A tot plegat se suma la reducció sostinguda de la taxa de temporalitat, un dels principals reptes de l'economia espanyola des de fa dècades. Gràcies a la millora de la qualitat de l'ocupació que es genera, ha reculat 7 p. p. en relació amb el juny de l'any passat i es troba ja en el 20%. Una fita impensable fins fa poc.

La bona marxa del mercat laboral és un dels punts de suport del consum de les llars que, malgrat l'augment de les pressions inflacionistes, ha mantingut un bon to al llarg del 2T. Segons el monitor de consum de CaixaBank Research, en el 2T, la despesa amb targetes de CaixaBank es va situar un 13% per damunt del mateix trimestre del 2019, en relació amb el 10% registrat en el 1T. Destaquen les bones xifres de la despesa al sector *retail*, i també en oci, en restauració i en hoteleria.

El turisme, un dels sectors més castigats durant la crisi, i al qual li va costar alçar el vol arran de les contínues restriccions a la mobilitat internacional, finalment s'ha sumat a la recuperació general de l'economia. En els últims mesos, el seu dinamisme s'ha fet evident i està superant les bones expectatives que ens havíem fixat. Ho constaten la ràpida recuperació de la despesa amb targetes estrangeres als TPV de CaixaBank i també les dades de vols internacionals, malgrat les restriccions imposades en alguns països. A més a més, l'elevat nombre de cerques a Google de termes relacionats amb viatjar a Espanya suggereix que la recuperació del sector continuarà sent dinàmica en els propers mesos.

Tot això apunta al fet que, en el 2T, la taxa de creixement del PIB podria ser superior a la que contempla el nostre escenari de previsions, en concret del 0,4% intertrimestral. En el 3T, la bona temporada turística molt probablement farà que el ritme de creixement continuï sent relativament dinàmic. Malgrat el pessimisme creixent, les perspectives més immediates són relativament positives.

No obstant això, a mesura que ampliem l'horitzó de previsions, augmenten els interrogants, i també els temors. D'una banda, sembla que els factors que pressionen els preus de l'energia i dels aliments persistiran durant més temps de l'esperat. Així, la taxa d'inflació general es podria mantenir al voltant del 8% en els propers mesos, i probablement haurem d'esperar fins al final d'enguany per observar una tendència decreixent. A més a més, les pressions inflacionistes que s'observen tant a Espanya com al conjunt dels països de la zona de l'euro obligaran el BCE a augmentar de manera gradual però sostinguda els tipus d'interès en els propers mesos. Tot plegat erosionarà el creixement del consum i de la inversió. Les exportacions també patiran el menor ritme d'avanç dels nostres socis comercials.

Certament, no sembla un panorama encoratjador. Però cal ressaltar que, malgrat que tot això farà que el ritme d'avanç sigui probablement inferior al previst, el nou escenari continua contemplant taxes de creixement positives i força dinàmiques a curt i a mitjà termini. El creixement previst per al 2022 el continuem situant per damunt del 4%. Per al 2023, la revisió a la baixa és substancial, en concret del 3,8% al 2,4%, a causa de la major persistència de les pressions inflacionistes, i perquè és quan es notarà més l'enduriment de les condicions financeres. Però continuem contemplant un ritme d'avanç notable en el conjunt de l'any, gràcies, en gran part, a la resiliència del mercat laboral, a l'estalvi acumulat, al desplegament del Programa NGEU i a la consolidació de l'expansió del sector turístic.

Perquè aquest escenari es compleixi, és clau que les pressions sobre els preus de l'energia i dels aliments no vagin a més i que els efectes de segona ronda siguin continguts. El primer factor no depèn de nosaltres, però el segon, sí. També és molt important que el procés de normalització de les condicions financeres es pugui dur a terme de forma gradual i sense sobresalts. En gran part, l'escenari depèn de factors tan difícils de preveure com la política que implementi la Xina per lluitar contra la COVID o com l'evolució de la guerra a Ucraïna. En aquest sentit, és important que, en els propers mesos, s'esvaeixin els dubtes sobre el subministrament de gas des de Rússia, ja que, si no, les perspectives es podrien deteriorar de manera significativa. Finalment, les vacances ja són molt a la vora, però sembla que aquest estiu no podrem desconnectar del tot i que, a més de prendre el sol o de gaudir de les excursions o de les visites culturals, haurem de deixar una antena posada en l'actualitat política i econòmica.

Oriol Aspachs